

USNESENÍ

Nejvyšší soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Vojtka a soudců JUDr. Hany Tiché a JUDr. Roberta Waltra v právní věci žalobkyně: **Eva Kábová**, narozená dne 10. 12. 1990, bytem U Sluncové 602/11, Praha 8, zastoupená JUDr. Věrou Škvorovou, Ph.D., advokátkou se sídlem Francouzská 75/4, Praha 2, proti žalované: **Všeobecná fakultní nemocnice v Praze**, se sídlem U Nemocnice 499/2, Praha 2, IČO 00064165, zastoupená JUDr. Janem Machem, advokátem se sídlem Vodičkova 699/28, Praha 1, za účasti vedlejší účastnice na straně žalované: **Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group**, se sídlem Pobřežní 665/21, Praha 8, IČO 47116617, o náhradu nemajetkové újmy, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 42 C 115/2018, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 13. 4. 2022, č. j. 23 Co 37/2022-299, t a k t o :

I. Dovolání se odmítá.

II. Žalobkyně **je povinna** zaplatit žalované na náhradě nákladů dovolacího řízení 6.534 Kč do pěti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí k rukám advokáta JUDr. Jana Macha.

III. Žalobkyně **je povinna** zaplatit vedlejší účastnici na straně žalované na náhradě nákladů dovolacího řízení 300 Kč do pěti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 13. 4. 2022, č. j. 23 Co 37/2022-299, potvrdil rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 14. 9. 2021, č. j. 42 C 115/2018-261, jímž byl zamítnut požadavek žalobkyně na zaplacení částky 4.000.000 Kč a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Soudy tak neshledaly důvodným nárok na náhradu za újmu způsobenou žalobkyni a jejímu strýci Mgr. Miloši Foltýnovi předčasnou smrtí paní Věry Kábové (dále též jen „pacientka“), matky žalobkyně a sestry pana Foltýna, jenž v průběhu řízení zemřel a jehož právní nástupkyní se stala žalobkyně. Žalobci (posléze pak již jen žalobkyně) svůj nárok dovozovali z liknavého přístupu žalované k léčbě nádorového onemocnění pacientky. Poukazovali na to, že obvodní gynekolog pacientky dne 20. 12. 2013 na základě ultrazvukového vyšetření vyslovil podezření na nádorové onemocnění dělohy a doporučil a vystavil žádanku k dalšímu vyšetření (hysteroskopie). Na pracovišti žalované (gynekologicko-porodnická klinika) však byla pacientka objednána opět jen na vyšetření ultrazvukem (dne 29. 1. 2014), byla provedena mikroskopická analýza, jejíž výsledek se žalovaná dozvěděla v pátek 28. 2. 2014 a o nutnosti operace informovala pacientku dne 3. 3. 2014. Pacientka se dne 2. 4. 2014 dostavila na indikaci k operaci, a když byla po dalším ultrazvukovém vyšetření dne 17. 4. 2014 operována, byl u ní nalezen nádor v nejvyšším IV. klinickém stádiu, který již nebylo možné úspěšně vyléčit; pacientka dne 6. 8. 2015 zemřela pro relaps choroby (znovuobjevení příznaků nemoci z klidového stavu). O souslednosti

jednotlivých kroků (správnosti postupu) nebylo přitom mezi účastníky sporu, sporné bylo hodnocení rychlosti postupu a časové návaznosti jednotlivých léčebných a diagnostických kroků. Soudy na základě provedeného dokazování konstatovaly, že nebylo prokázáno, že by žalovaná postupovala v rozporu se svými objektivními možnostmi danými jejím kapacitním vytížením a zásadami lege artis a že by její postup byl příčinou úmrtí pacientky, která trpěla velmi vzácným agresivním a rychle rostoucím karcinomem endometria, jehož léčba je velice nejistá. Úmrtí po roce a čtyřech měsících od operace odpovídá mediánu přežití predikovanému pro dané onemocnění, ten nedosahuje ani dvou let bez ohledu na stádium, ve kterém byl nádor diagnostikován. Ani mimořádné urychlení postupu žalované by nejspíše nevedlo ke zvýšení pravděpodobnosti uzdravení, respektive dlouhodobého přežití pacientky. Soudy tudíž uzavřely, že pacientce byla poskytnuta odborná péče, která byla v rozhodné době na nejvyšší dosažitelné úrovni v České republice, doba mezi vznikem podezření na dané onemocnění a operačním zákrokem nebyla natolik dlouhá, aby mohlo jít o zanedbání lékařské péče, přičemž ani o několik dnů či týdnů dříve provedená operace by s největší pravděpodobností neměla dopad na délku života pacientky, zemřelé v důsledku recidivy onemocnění. Požadavku žalobkyně na náhradu za újmu způsobenou úmrtím blízké osoby tedy nebylo možné vyhovět.

Proti rozsudku odvolacího soudu podala dovolání žalobkyně, jež je má za přípustné ve smyslu § 237 o. s. ř., neboť napadené rozhodnutí závisí na právní otázce řešené odchylně od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu. Žalobkyně zdůrazňovala, že k doložení svého tvrzení, že předmětné medicínské úkony nebyly z objektivního hlediska charakteru onemocnění pacientky prováděny včas, což v konečném důsledku vedlo k jejímu předčasnému úmrtí, předložila zdravotní posudek doc. MUDr. Jana Novotného, Ph.D., z nějž však soudy nevycházely, soudem prvního stupně byla dokonce zpochybněna erudice daného znalce k podání posudku. Vyzdvihla též, že v řízení nebyl ani k návrhu žalované, ani z podnětu soudu zpracován jiný znalecký posudek, vyvracející závěry posudku zpracovaného doc. Novotným, a vytkla soudům ignorování závěrů tohoto posudku, jež znalec obhájil též při své výpovědi, i opomenutí doplnění posudku vyhotoveného k článkům, které byly v řízení doloženy. Soudy se tak odchýlily od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu ve vztahu k hodnocení důkazu znaleckým posudkem, a to otázky včasnosti medicínských postupů při léčbě pacientky; jedná se o otázku vycházející v základu z odborných znalostí pro stanovení postupu diagnostiky onemocnění a otázku objektivní možnosti doby zjištění závažnosti (charakteru) onemocnění, tak aby mohla být realizována adekvátní léčba. Napadené rozhodnutí je v rozporu s požadavky na hodnocení znaleckých posudků vyjádřené v rozhodnutích Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 411/2009, sp. zn. 28 Cdo 3938/2016, sp. zn. 22 Cdo 1561/2010, sp. zn. 26 Cdo 2704/2015, sp. zn. 21 Cdo 1182/2016 či sp. zn. 23 Cdo 3498/2019. Ač otázka včasnosti provedení jinak správných medicínských postupů je otázkou odborně a laicky hraniční, soudy ji zbagatelizovaly na otázku kapacitní přetíženosti zdravotnického zařízení, a pro postup při léčbě vysoce agresivního nádorového onemocnění akceptovaly rychlost odpovídající léčbě neagresivního typu nádorového onemocnění. Dovolatelka soudům vytkla, že nezohlednily zákonné nároky kladené na poskytovatele zdravotních služeb ustanoveními § 46 odst. 1 písm. b), § 49 odst. 1 a § 48 odst. 1 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách. Ze zákona plynula povinnost žalované léčbu přizpůsobit závažnosti onemocnění a odmítnout přijetí pacienta do péče při překročení únosného pracovního zatížení. Žalovaná tedy měla pacientce umožnit vyhledání odborné péče v jiném zařízení, kde by bylo možné léčbu vykonat rychleji, a pacientka by tak dostala možnost nalézt pro svou zdravotní péči zdravotnické zařízení, jež by postupovalo rychleji. Dovolatelka poukázala též na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci Paladi proti Moldávii, č. 39806/05, a Jirsák proti České republice č. 8968/08, vyslovující závěr, že součástí adekvátnosti léčby je též její

rychlost. Pochybení soudů dovolatelka spatřuje též v tom, že soudy bylo rozhodnuto v zásadě o jednom nároku, byť mělo být rozhodnuto o každém nároku zvláště (nikoliv v součtu). Diferenciaci žalované částky musí odpovídat i výroková část rozhodnutí, nelze bez dalšího spojovat nároky vycházející z téhož skutkového stavu. Dovolatelka navrhl, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná ve vyjádření k dovolání označila závěry soudů obou stupňů za správné a navrhl, aby bylo dovolání zamítnuto, případně odmítnuto.

Vedlejší účastnice na straně žalované ve vyjádření k dovolání souhlasila se závěry soudů obou stupňů a navrhl, aby bylo dovolání odmítnuto.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou – účastnicí řízení (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), zastoupenou advokátkou ve smyslu § 241 o. s. ř., dospěl k závěru, že dovolání není přípustné.

Podle § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

Pro dovození přípustnosti dovolání podle citovaného ustanovení je klíčové, zda je dovolatelem vymezená právní otázka (tímto vymezením je dovolací soud vázán v rámci tzv. kvalitativního rozsahu dovolacího přezkumu podle § 242 odst. 3 věty první o. s. ř.) pro napadené rozhodnutí určující, či nikoliv (srov. například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 7. 2013, sen. zn. 29 NSČR 53/2013). Účelem dovolacího řízení není řešit v dovolání předestřené teoretické (hypotetické) otázky bez podstatnějšího významu pro posouzení správnosti napadeného rozhodnutí (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 2019, sp. zn. 28 Cdo 316/2019, ze dne 9. 4. 2019, sp. zn. 28 Cdo 3648/2018, či ze dne 18. 5. 2020, sp. zn. 32 Cdo 1078/2020). V projednávané věci je rozhodnutí odvolacího soudu založeno nejen na závěru, že ze strany žalované nedošlo k protiprávnímu zanedbání jejích povinností a porušení náležitého standardu péče (k jehož zpochybnění se upíná dovolací argumentace), ale současně na zjištění, že prognóza agresivního karcinosarkomu, kterým matka žalobkyně trpěla, je mimořádně nepříznivá, jde o vzácné a nepredikovatelné onemocnění, u něž medián přežití nedosahuje ani dvou let bez ohledu na stádium, v němž byl nádor diagnostikován, takže ke zvýšení pravděpodobnosti dlouhodobého přežití by nenapomohlo ani mimořádné urychlení postupu žalované. Ve sporu o náhradu nemajetkové újmy za ztrátu osoby blízké (§ 2959 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku) je tak v této otázce napadené rozhodnutí v souladu s ustálenou judikaturou, podle níž je-li zdravotní stav pacienta takový, že i vhodná a včasná léčba může vést toliko k oddálení již neodvratně se blížící smrti, nelze ani s opožděnou léčbou spojovat následek v podobě úmrtí dané osoby, ale jen neoddálení blížícího se konce života této osoby, což představuje jiný typ následku a zásahu do práv blízkých osob, než náhrada újmy způsobené úmrtím (k tomu viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2018, sp. zn. 25 Cdo 1725/2016, uveřejněný pod číslem 49/2019 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní, dále jen „Sb. rozh. obč.“). Je-li tedy z rozhodnutí odvolacího soudu zřejmý a žalobkyní nezpochybněný závěr, že s ohledem na povahu onemocnění pacientky nemohla již jakkoli včasná léčba zabránit její smrti, přičemž právě náhrady za újmu způsobenou úmrtím (a nikoliv jeho neoddálením) se žalobkyně domáhá, je zřejmé, že zamítavé rozhodnutí odvolacího soudu ob stojí jako správné a souladné s judikaturou již z tohoto důvodu. Dovolatelkou vznášené otázky ke zjišťování a posuzování správnosti

postupu žalované pak nemohou založit přípustnost dovolání proto, že jejich zodpovězení by bylo bez jakéhokoliv významu pro výsledné rozhodnutí v dané věci.

Zcela bez významu je pak výtky, že o požadavku žalobkyně na kompenzaci újmy způsobené úmrtím její matky mělo být rozhodnuto samostatným výrokem vedle výroku o kompenzaci požadované z titulu právního nástupnictví po zemřelém strýci. Okolnost, že o celkové částce, jež je předmětem řízení, je rozhodnuto jedním výrokem, nehledě na to, že se jedná o více nároků se samostatným skutkovým základem, je běžnou a procesně správnou soudní praxí (srov. zejména rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2020, sp. zn. 25 Cdo 3484/2019, č. 4/2021 Sb. rozh. obč., a ze dne 25. 10. 2022, sp. zn. 25 Cdo 77/2021), v níž nelze spatřovat jakýkoliv zásah do práv účastníka (ostatně ani žalobkyně nijak nevysvětluje, jak by tímto postupem mohla být dotčena na svých právech). Rozhodnutí o celém předmětu řízení jedním výrokem rozsudku soudu nikterak nemění hmotněprávní povahu nároku ani jeho procesní režim.

Ze všech těchto důvodů Nejvyšší soud dovolání žalobkyně jako nepřijatelné podle § 237 o. s. ř. odmítl (§ 243c odst. 1 o. s. ř.).

Výrok o náhradě nákladů dovolacího řízení se neodůvodňuje (§ 243f odst. 3 věta druhá o. s. ř.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí není přípustný opravný prostředek.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na výkon rozhodnutí.

V Brně dne 28. 4. 2023

JUDr. Petr Vojtek v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení: Veronika Sobotková